

Oświadczenie złożone przez senatora Jana Dobrzyńskiego na 33. posiedzeniu Senatu w dniu 14 maja 2009 r.

Oświadczenie skierowane do minister pracy i polityki społecznej Jolanty Fedak oraz do ministra rolnictwa i rozwoju wsi Marka Sawickiego

Szanowni Państwo Ministrowie!

Do mojego biura senatorskiego zgłosiło się wiele osób zaniepokojonych wprowadzonymi od stycznia 2009 r. zmianami w doliczaniu przez rolników ubiegających się o emeryturę rolniczą do stażu okresów opłacania składek do ZUS.

Konsekwencją tych zmian jest sytuacja, w której rolnik zgłaszający się do mnie z prośbą o pomoc, mający dziewiętnastoletni staż opłacania składek ZUS oraz kilkunastoletni staż w opłacaniu składek KRUS, nie może uzyskać ani rolniczego świadczenia emerytalnego, ani świadczenia z systemu pracowniczego, a tym samym nie ma środków niezbędnych mu do życia. Sytuacja taka, choć nie do przyjęcia, została usankcjonowana za sprawą wprowadzonych w życie przepisów ustawy z 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (DzU nr 228, poz. 1507).

Obecnie na mocy wymienionych przepisów emerytura rolnicza przysługuje, jeśli ubezpieczony w KRUS ukończy pięćdziesiąt pięć lat (kobieta) lub sześćdziesiąt lat (mężczyzna). Równocześnie taka osoba musi posiadać co najmniej sto dwadzieścia kwartałów (trzydzieści lat) ubezpieczenia w KRUS oraz zaprzestać prowadzenia działalności rolniczej. W praktyce oznacza to, że takie osoby najczęściej przed przejściem na emeryturę sprzedają swoje gospodarstwa. Emerytura rolnicza przysługuje też ubezpieczonemu, który ukończył wiek emerytalny (sześćdziesiąt lat kobieta, sześćdziesiąt pięć lat mężczyzna), jeżeli co najmniej przez sto kwartałów (dwadzieścia pięć lat) opłacał składki do KRUS.

Dotychczas rolnicy urodzeni w 1949 r. lub później mogli doliczyć do brakujących okresów ubezpieczenia w KRUS okresy ubezpieczenia w ZUS. Obecnie takiej możliwości już nie ma. Do okresu ubezpieczenia w KRUS nie mogą też doliczyć okresów działalności kombatanckiej oraz zasadniczej służby wojskowej. Jednakże do czasu wejścia w życie ustawy o emeryturach kapitałowych istniała możliwość wzajemnego zaliczania okresów opłacania składek – do świadczenia rolnego okresu opłacania składek do ZUS, a do emerytury z FUS okresów opłacania składek rolnych.

Wprowadzone rozwiązania prawne w tej materii budzą wiele wątpliwości. Doprowadziły one między innymi do zróżnicowania sytuacji prawnej rolników ubiegających się o świadczenie w zależności od ich wieku (daty urodzenia).

Część rolników została przecież wykluczona z KRUS z powodu rozpoczęcia prowadzenia dodatkowej działalności gospodarczej, część zaś to ci, którzy przez lata pracowali w zakładach przemysłowych lub pegeerach i z tego tytułu ich pracodawcy opłacali za nich składki do ZUS. Łącznie ich okresy ubezpieczenia dają im prawo do emerytury, ale liczone odrębnie już nie. Taka sytuacja jest nie do przyjęcia i powinna zostać jak najszybciej zmieniona.

Dlatego też zwracam się do Pani Minister Jolanty Fedak z następującymi pytaniami.

1. Czym uzasadnione było wprowadzenie odmiennych regulacji prawnych w tej materii (warunków nabycia prawa do emerytury rolniczej) w zależności od daty urodzenia rolników, tj. odmiennych dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., a odmiennych dla osób urodzonych wcześniej?

2. Czy nie budzi to wątpliwości w związku z konstytucyjną zasadą równości?

3. Czy przygotowywane są przez Pani ministerstwo jakiegokolwiek zmiany omawianych przepisów, które umożliwiłyby wzajemne zaliczanie okresów opłacania składek – do świadczenia rolnego okresu opłacania składek do ZUS, a do emerytury z FUS okresów opłacania składek rolnych? Kiedy zostaną one wprowadzone w życie?

4. Czy została już przygotowana, wspólnie z ministrem rolnictwa i rozwoju wsi, Panem Markiem Sawickim, strategia wprowadzenia zmian w tym zakresie? Czy nastąpiło tu już porozumienie co do tego, które ministerstwo przygotowywać będzie zmiany w tym zakresie, czy też w dalszym ciągu jest to kwestia otwarta?

Biorąc pod uwagę, iż omawiana sprawa dotyczy szerokiego grona rolników, zwracam się do Pana Ministra Marka Sawickiego z następującym pytaniem.

1. Czy przez Pana jako ministra rolnictwa i rozwoju wsi zostały podjęte już jakieś konkretne działania, aby zmienić wymienione uregulowania prawne? Jeżeli tak, to jakie? Jeżeli nie, to proszę o podanie konkretnych czynności, które zamierza Pan podjąć w tej sprawie, oraz o wskazanie ostatecznego terminu ich dokonania.

Z poważaniem
Jan Dobrzyński